

českého žije kočující cikán jen jako člověk, osobní a majetkové bezpečnosti svrchovaně nebezpečný, jenž je všude a vždy postrachem venkova. Přirovnávati někoho k cikánovi, označovati někoho jako člověka s vlastnostmi cikána, jeví se tudíž býti vůči každému vyslovenou a nepochybnou urážkou, tím více vůči osobě požívající ochrany § 68 tr. zák., kde ve smyslu § 312 tr. zák. netřeba ku splnění skutkové podstaty tohoto přestupku, aby urážka byla intensity, spadající pod ustanovení XII. hlavy II. dílu tr. zák., nýbrž stačí jakýkoliv projev, kterým snižován anebo zlehčován jest výkon úřední, kterým trpí zájem veřejný a kterým veřejná autorita jest dotčena.

Čís. 1013.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

V tom, že jednáno bylo proti zákazům vydaným z ohledů zdravotních, nelze ještě spatřovati pletichy. Lhostejno, že obchodník zaměstnával při provozování svého obchodu osoby, jež neměly živnostenského oprávnění.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1922, Kr I 728/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Josefa M-a do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Mladé Boleslavi ze dne 1. června 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a sprostil dle § 259 čís. 3 tr. ř. obžalovaného z obžaloby pro přečin pletich dle § 11 čís. 4 zákona o lichvě, spáchaný prý tím, že v měsíci srpnu 1920 v době, kdy pro vypuknuvší slintavku a kulhavku nařízena byla uzávěra, smluvil se s obžalovaným Emilem K-em, že nakoupí podsvinčata za účelem dalšího prodeje, a že společně s ním koupil v N. od Emila B-a 5 podsvinčat, z nichž Emil K. tři kusy v D. se ziskem prodal.

Důvody:

Zmateční stížnosti, pokud se dovolává důvodu zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Dle názoru zrušovacího soudu podřadil zde lichevní soud skutkový děj, který byl jím vzat za prokázaný, neprávem pod ustanovení zákona lichevního o přečinu pletich. Pletichami rozumí se všechna úmyslná jednání, jež hledíc k poměrům válkou vyvolaným, vybočují z mezí řádného obchodování a jsou způsobila stupňovati cenu předmětu potřeby. Podloudnost, pokoutnost jednání musí souviseti s poměry válkou vyvolanými. Toho zde potud není, pokud nalézací soud shledává pletichy v tom, že obžalovaný jednal proti zákazům, z ohledů zdravotních vydaným, proto, že řádila tehdy v okolních krajích slintavka a kulhavka. Dle toho nebyl sice obchod s podsvinčaty úplně volným; avšak nikoliv z příčin válkou vyvolaných, nýbrž z ohledů jiných, které se vyskytovaly i před válkou a vedly i tehda k zákazu obchodování. Jednání proti takové záповědi nepodléhá sankci lichevního zákona, nýbrž mohla by snad býti řeč o přestoupení ustanovení § 19 zákona o dobytčím moru ze dne 6. srpna 1909, čís. 177 ř. zák. Pokud se druhé okolnosti dotýče, že totiž obžalovaný M. spojil se s Emilem K-em k obchodu, jelikož se obával, že by

mohl pozbýti živnostenského oprávnění k obchodování, kdyby na jevo vyšlo, že nedbal zmíněného zákazu, mělo i toto jednání svůj vnitřní důvod v zákazu obchodování podsvínčaty pro tehdá zjištěnou kulhavku a slintavku a nebylo vůbec nikterak v souvislosti příčinné s mimořádnými poválečnými poměry. Nelze tudíž ani v této okolnosti spatřovati přečin pleťch; vždyť obchodník může při provozování svého obchodu zaměstnávat i osoby, které samy živnostenského oprávnění k obchodování nemají. V tom jistě nelze shledati jednání protizákonné, spadající pod ustanovení lichevního zákona, nanejvýše mohlo by býti posuzováno se stanoviska předpisů živnostenského řádu. Ani řetězového obchodu není v činu obžalovaného M-a a jeho společníka Emila K-a, vždyť nebylo zde žádných přesunů, kterými by byl přechod předmětu potřeby ke spotřebiteli býval zdržován, poněvadž kupovali buď K. sám nebo oba společně od producenta a prodávali přímo spotřebitelům. I bylo proto oprávněné zmateční stížnosti obžalovaného Josefa M-a vyhověti a z obžaloby ho sprostiti (§ 259 čís. 3 tr. ř.).

Čís. 1014.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Při posuzování přemrštěnosti ceny za zcizení obchodního závodu dlužno hleděti též k t. zv. »obchodnímu interese«.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1922, Kr I 997/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 10. května 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 7 odstavec třetí zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nemůže býti pochyby, že jest nesrovnalost mezi výrokem rozsudkovým a důvody rozsudku, pokud výrok uznává stěžovatele vinným, že žádal za »zařízení i zásoby svého kožešnického a kloboučnického závodu« cenu zřejmě přemrštěnou, kdežto důvody mluví důsledně o prodeji krámu se zbožím a zařízením a o předání kloboučnického závodu. Než nejde tu o závažný vnitřní rozpor rozsudku, nýbrž jen o nepřesnost v úpravě výroku, neboť dle celého odůvodnění, jež tvoří s výrokem rozsudkovým jeden celek, nemůže býti pochyby, že lichevní soud soudil a odsoudil stěžovatele pro prodej celého jeho závodu, a že tudíž materiální správnost tohoto výroku odsuzujícího sluší posuzovati s hlediska dále uplatňovaného hmotněprávního důvodu zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Ve směru tom uznati jest zmateční stížnost ovšem odůvodněnou. Soud lichevní postavil se totiž odchylně od posudku znaleckého na stanovisko, že i při prodeji celého obchodu, obchodního závodu jako takového, lze jen čítati cenu zboží v obchodě se nalézajícího a obchodního zařízení na podkladě vlastních pořizovacích nákladů, a že by kalkulování dalšího peníze za přenechání obchodu sama bylo odstupným za místnost obchodní, jež